

Ο Ουμανισμός ως νέος Δίας στο ευρωπαϊκό πάνθεο (Μέρος 2ο)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Δεν πρέπει να πλανάται ο χριστιανοουμανιστικός μαξιμαλισμός, «παπισμός». Είναι

ακριβώς ο ριζικός προτεσταντισμός, διότι μετέθεσε το θεμέλιο του Χριστιανισμού από τον αιώνιο Θεάνθρωπο στον πεπερασμένο και θνητό άνθρωπο, και αυτό ανακήρυξε ως το κυριότερο δόγμα του, ως την κεντρικότερη αλήθεια, την μεγαλύτερη αξία του και το κατέστησε μέτρο και κριτήριο. Πράγματι και ο προτεσταντισμός δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας εξατομικευμένος παπισμός, η βασική αρχή του οποίου, «το αλάθητο του ανθρώπου», έχει εφαρμοσθεί ιδιαιτέρως στη ζωή κάθε ανθρώπου. Κατά το παράδειγμα του αλάθητου ανθρώπου της Ρώμης ο κάθε προτεστάντης γίνεται αλάθητος, διότι διεκδικεί το προσωπικό αλάθητο στα θέματα της πίστewς, ενώ στη Ρώμη το έχει μόνον ο Πάπας. Υπ' αυτήν την άποψη μπορεί να λεχθεί ότι ο προτεσταντισμός είναι ένας εκλαϊκευμένος παπισμός, που στερείται μόνον της διαστάσεως της αυθεντίας και εξουσίας του Πάπα.

Αυτό μπορεί να φαίνεται παράδοξο αλλά είναι αληθινό. Το αποδεικνύει κατά τρόπον αναμφισβήτητο η ιστορική του πραγματικότητα. Ο δυτικός χριστιανισμός στην ουσία του είναι ο πλέον ριζικός ουμανισμός, διότι ανακήρυξε τον άνθρωπο αλάθητο και μετέβαλε τη θεανθρώπινη θρησκεία σε ουμανιστική. Αυτό αποδεικνύει το γεγονός ότι στη Ρώμη και την εκκλησία της ο Θεάνθρωπος αποβλήθηκε στον ουρανό και στη θέση του τοποθετήθηκε ο αναπληρωτής: «VICARIUS CHRISTI...». Πόσον τραγικός παραλογισμός! Να ορίζεται αντικαταστάτης και αναπληρωτής για τον πανταχού παρόντα Κύριο και Θεό.

Με αυτό τον τρόπο έγινε η αντικειμενοποίηση του ενσαρκωθέντος Θεού, η αποθεανθρώπιση του Θεανθρώπου Σωτήρα όλων των κόσμων από έναν ευτελή άνθρωπο. Ο δυτικός θρησκευτικός ουμανισμός ανακήρυξε τον πανταχού παρόντα Θεάνθρωπο ως απουσιάζοντα από τον κόσμο και όρισε τον αντικαταστάτη του στο πρόσωπο του αλάθητου ανθρώπου.

Όλα αυτά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο ουμανιστικός χριστιανισμός αποτελεί πράγματι την πλέον αποφασιστική διαμαρτυρία εναντίον του Θεανθρώπου. Με αυτή την πράξη της σμικρύνσεως του Χριστιανισμού σε ουμανισμό έχει αναμφιβόλως υλιστικοποιηθεί και μάλλον έχει καταστραφεί. Δεν είναι υπερβολή να διακρίνουμε τώρα την απαίτηση του χρεοκοπημένου ευρωπαϊκού ουμανισμού να νοσταλγεί την αντικατάσταση αυτού του είδους της θρησκείας με την παλαιά πολυθεϊστική θρησκεία σύμφωνα με τις απόψεις των Ευρωπαίων ουμανιστών. Εδώ νομίζουμε αρμόζει ο θρήνος του Προφήτη Ιερεμία: «Είναι καταραμένος ο άνθρωπος που στηρίζει την ελπίδα του σε άνθρωπο» (Ιερ. 17, 5). Εάν συνοψίσουμε όλες τις φάσεις και καταστάσεις του διεθνούς πλέον ουμανισμού καταλήγουμε σε ένα κύριο συμπέρασμα, σε μία πραγματική επιθυμία. Να διωχθεί ο Θεάνθρωπος από τη γη στον ουρανό, διότι για τον ουμανισμό το βασικό και κυριότερο είναι να

μείνει ο άνθρωπος ως ύψιστη αξία και έσχατο κριτήριο. Τέλος, Χριστιανισμός είναι ο Χριστιανισμός με τον Θεάνθρωπο, με τη θεανθρώπινη αλήθεια και μεθοδολογία του. Αυτή είναι η θεμελιώδης αλήθεια, εις βάρος της οποίας κανένας συμβιβασμός δεν μπορεί να γίνει. Με αυτήν προσδιορίζεται και καθορίζεται όλη η χριστιανική αξιολογία και κριτηριολογία.

Ο Χριστός ως Θεάνθρωπος είναι η ύψιστη αξία και το αλάθητο μέτρο. Δεν μπορεί να είναι κάποιος χριστιανός χωρίς πίστη στον Θεάνθρωπο και στο θεανθρώπινο σώμα του την Εκκλησία. Τα πάντα υπό τον ήλιον είναι παλαιά έκτος από την προσωπικότητα του Θεανθρώπου Χριστού. Αυτή κατά τον άγιον Ιωάννη τον Δαμασκηνό είναι «το μόνον καινόν (καινούριο), το αιωνίως καινόν υπό τον ήλιον». Αυτή καθιστά την Καινή Διαθήκη και την αλήθειά της, πάντοτε νέα και αιώνια. Επομένως το Ευαγγέλιο είναι πάντοτε και παντού το ίδιο και για τους ανθρώπους στη γη και για τους αγγέλους στον ουρανό. Από καθαρώς οντολογικής απόψεως ο Θεάνθρωπος δεν είναι θαύμα, αλλά αναγκαιότητα για τον κόσμο αυτόν και τον άνθρωπο. Γι' αυτό λέει το άγιον Ευαγγέλιο ότι ο Θεός Λόγος όταν σαρκώθηκε «ήλθε στον τόπο το δικό του» (Ιω. 1, 11). Αυτό αποδεικνύει την θεοείδία της ανθρώπινης ψυχής. Και πάλι λέει «δική του γενιά είμαστε» (Πράξ. 17, 28), που αναφέρεται στη θεοειδή μας ψυχή. Ακόμη ότι ο Θεός Λόγος είναι «το φως του κόσμου, το φως το αληθινό, που φωτίζει κάθε άνθρωπο που έρχεται στον κόσμο» (Βλ. Ιω. 1, 9). Ομολογώντας εμείς τον Θεάνθρωπο, ομολογούμε εμμέσως την χριστοείδία της φύσεώς μας, τη θεία καταγωγή μας, το μεγαλείο της φύσεώς μας, την αξία και ιερότητα του προσώπου μας. Εάν δεν είναι έτσι, τότε πώς είμαστε «ίδιοι» του Θεού Λόγου και γένος του Θεού;

Στην ουσία ο αγώνας για τον Θεάνθρωπο είναι αγώνας για τον άνθρωπο. Άρα όχι οι ουμανιστές, οι οποίοι περιγράφουν τη θνητότητα και ματαιότητα του ανθρώπου είναι αληθείς, αλλά οι άνθρωποι της θεανθρώπινης πίστεως και ζωής, οι οποίοι αγωνίζονται για τον αληθινό άνθρωπο, τον θεοειδή και χριστοειδή. Μόνο με τη θεανθρώπινη δύναμή του ο Χριστιανισμός είναι το «άλας» της γης. Εάν όμως διασκορπισθεί σε διάφορους ουμανισμούς, τότε μωραίνεται, γίνεται «άναλον άλας» το οποίον κατά το λόγο του Κυρίου «δεν χρησιμεύει πια σε τίποτε· το πετούν έξω στο δρόμο και το πατούν οι άνθρωποι» (Ματ. 5,13).

Κάθε προσπάθεια και απόπειρα να υποταχθεί ο Χριστιανισμός στο πνεύμα αυτού του αιώνα, με τις φευγαλέες κινήσεις κάποιων ιστορικών εποχών και πολιτικών κομμάτων ή καθεστώτων, του αφαιρεί την ουσιώδη αξία, η οποία τον καθιστά μοναδική θεανθρώπινη θρησκεία στον κόσμο όπως ακριβώς του αξίζει.

Η μοναδική αποστολή της Εκκλησίας του Χριστού στον κόσμο, ως Αποστολικής και Ορθοδόξου, δεν είναι η συμμόρφωση του Θεανθρώπου Χριστού στο πνεύμα κάθε

εποχής, αλλά η συμμόρφωση και προσαρμογή των εποχιακών ρευμάτων στο πνεύμα της αιωνιότητας του Θεανθρώπου Λόγου και Σωτήρα της ανθρωπότητας.

(Γέροντος Ιωσήφ, Εκ του Θανάτου εις την Ζωήν, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 3, σ.97-104, σε νεοελληνική απόδοση).